

flæe: om det skal flæe i et passende Forhold til Indtægten af Eiendommene, eller om det skal flæe i Forhold til Hartkornet. Det Sidste turde maaskee være det Simpleste, men det Første anseer jeg for det Correcteste.

§ 10 findes den samme Bestemmelse som i den nugældende Lov, om Optagelse af Mandtalslister; men der mangler, forekommer det mig, en nærmere Betegnelse af denne Mandtalslistes egentlige Betydning, og det Spørgsmaal kan let komme for, om en Mand, som ikke er optagen med paa Mandtalslisten — han er maaskee glemt — ikke senere kan sættes i Skat. Loven giver ikke mindste Veiledning i den Henseende, og skulde man dømmes efter Mandtalslistens fornuftige Hensigt, nemlig at avertere Folk, maatte man deraf komme til det Resultat, at han ikke vilde kunne sættes i Skat, eller i alt Fald ikke senere kunne behandles som den, der ikke har gjort Selvangivelse; thi han er ikke averteret om, at han er een af dem, som skulle sættes i Skat, og jeg skulde derfor ønske, at man søgte at komme til et Resultat i denne Henseende, og navnlig søgte ogsaa at udtrykke dette i Loven. — § 11 er aabenbart det Punkt, der indeholder den store Vanffelighed ved hele dette Lovudkast. Som ogsaa af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts Afd. Valgkreds anthydet, er nemlig Ansættelsen i selve Sognene aabenbart Hovedanstødsstenen og vistnok den væsentlige Grund til, at Procenterne have været saa afvigende, som de have været, idet det er mig ligesaa vel som det ærede Medlem bekendt, at man paa sine Steder har sat en Bondegaard til en Indtægt af 6, 7, 8, 900 Rd., medens man andetsteds med en lignende Gaard og under lignende Forhold har nøjedes med at ansætte Indtægten til 3—400 Rd.; deraf følger aabenbart megen Forskjellighed. Men der følger deraf ogsaa en anden, meget utilbørlig Ting, den nemlig, at hvor man kunde blive enig om at sætte dem, der havde Hartkorn, meget lavt, der vilde man være istand til i høi Grad at kunne mishandle de enkelte Mænd, som ikke havde Hartkorn, jeg skal f. Ex. nævne Præst og Skolelærer. Man kan da komme til et saadant Resultat, som det er mig bekendt, at man er kommen til i et Sogn her paa Sjælland, hvor man har faaet

Skatten op til 9 pCt. Naar dette nu anvendes paa Mænd, hvis Indtægt er let at paagribe, en Skolelærer f. Ex. med 400 Rd. eller en Præst med 2—3000 Rd. — jeg veed nu ikke, hvor meget han kan have — vil det naturligtvis blive en ganske overordentlig ubillig Bestatning paa disse enkelte Mænd ligeoverfor dem, som have Hartkorn og ganske vist have meget Mere end de 300 Rd., de ere ansatte til. Dette er saameget værre, som der ikke i Loven gives noget som helst Middelet til at værges sig mod den Slags Ligning. Det hører ikke under Overligningscommissionens Bedømmelseskreds at kunne tage Andet under Behandling end de Klager, der indkomme fra enkelte Mænd; man kan klage ligesaa meget som man vil over, at Ligningen er lagt galt, naar man ikke kan klage over, at man selv er sat for høit, maa Overligningscommissionen efter Loven afvise Klagen, og det er en temmelig simpel Trøst, Vedkommende har, at kunne styde sig ind under Indenrigsministeren, thi denne vil som oftest være utilbøielig til at gjøre denne Slags Ting om, som han ikke let kan have nogen begrundet Mening om. For at forebygge dette, vil jeg henlede Opmærksomheden paa, om det ikke kunde gaae an, om det ikke kunde være forstandigt og rigtigt at benytte Hartkornet som Maalestof for Indkomsten af alt, hvad der hedder Agerbrug. Jeg veed overmaade vel, hvad der kan siges mod en saadan Benyttelse af Hartkornet, men jeg veed ogsaa, at det er en Umulighed for Sogneforstanderskaberne, ja maaskee en Umulighed for de allerfleste Mænd, med fuldkommen Sikkerhed at kunne sige, at Saameget have Agerbrugerne havt i Indtægt, og Saameget have de ikke havt. Utsaa vil selv den omhyggeligste Selvangivelse ved de mindre Agerbrug og vistnok ved alle Agerbrug, hvor saameget maa være Gjenstand for et Skøn, blive mere eller mindre upaalidelig. Det vilde derfor være en ganske overordentlig Lettelse, hvis man kunde finde, at det kunde lade sig gjøre at benytte Hartkornet til Basis for Ligningen paa Agerbrug. Jeg holder mig fuldkommen overbevist om, at dette vilde være noget, som man i det Hele paa Landet vilde synes overmaade godt om, og jeg vil sige, at det efter min Formening ikke har nogen stor Betydning, om Hartkornets Pris